

525

1796. Ἐγκύκλιος, 19 Ἰανουαρίου, ἐπισκόπου Κοζάνης Θεοφίλου, ἐν 165, σ. 93-97.

«... οἱ ἐνταῦθα... κληρικοὶ καὶ πρόκριτοι... κοινῇ βουλῇ καὶ γνώμῃ, ἀνιγγείλον ἡμῖν, ζητήσαντες τὴν ἐπανακάλεσιν, ἐπιδιόρθωσιν τε καὶ ἐπιβεβαίωσιν τῶν ἑκπαλαί γεγονότων καὶ εὐρεθέντων τοπικῶν θεσμῶν καὶ νόμων τῆς πολιτείας ταύτης. Βλέποντες οὖν καὶ ἡμεῖς τὴν κοινὴν αὐτῶν ταύτην αἴτησιν, μὴ ἀντικειμένην τοῖς ἱεροῖς νόμοις, ἀλλὰ γε εὐλογον οὖσαν, δικαίαν τε καὶ κοινωφελῇ... ἐπαναεοῦντες δι' ἀντιγραφῆς τοὺς ἑκπαλαί καλῶς θεσπισθέντας καὶ εὐρεθέντας ἐνταῦθα τοπικοὺς ὅρους καὶ θεσμούς, ... ἀποφαινόμεθα διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου ἀρχιερατικοῦ γραμματος :

Α'. Οὐδεὶς... νὰ ἀποτολμήσῃ ἀπὸ σήμερον καὶ ὕστερα διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν προξενίαν τῆς ἀρραβωνισθησομένης θυγατρὸς του μανδήλια (ἔξω μόνον ἀπὸ τρία, κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν, τοῦ γαμβροῦ, τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς πενθερᾶς) εἰς κανένα ἄλλον συγγενῇ τοῦ γαμβροῦ...

Β'. Ἀπὸ μέρους τοῦ γαμβροῦ, νὰ μὴ στέλνονται δῶρα εἰς ἄλλα συγγενικά πρόσωπα τῆς νύμφης, ἐκτὸς μόνον ἀπὸ τὰ συνηθισμένα πρὸς αὐτὴν τὴν νύμφην, πρὸς τὸν πενθερόν καὶ πενθεράν καὶ οὐχὶ περαιτέρω. Ὁμοίως καὶ ἐκ μέρους τῆς νύμφης νὰ ἀνταποδίδονται δῶρα τὰ συνηθισμένα πρὸς τὸν γαμβρόν, πρὸς τὸν πενθερόν, τὴν πενθεράν, τὸν νοῦνον (ἢ νοῦναν) καὶ τοὺς μπρατίμους...

Γ'. Εἰς τὰ γαμβριάτικα ὑποκάμισα νὰ μὴν τολμήσῃ τινὰς νὰ βάλῃ χρυσάφι, εἴτε εἰς τὰ μανίκια, εἴτε εἰς ἄλλο κανένα μέρος.

Δ'—Εἰς τοὺς γάμους, ὅσοι εἶναι τῆς α' τάξεως, νὰ μὴ στέλνουν περισσότερα ἀπὸ ἐπτὰ σινιά, ὅσοι δὲ τῆς β' τάξεως, πέντε καὶ ὅσοι τῆς γ' καὶ κατωτέρας, τρία μόνον.

Ε'—Αἱ δωρεαί, ὅπου δίδονται πρότερον καὶ εἰς τοὺς γάμους, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τοῦ γαμβροῦ δηλαδὴ καὶ τῆς νύμφης, πρὸς τοὺς πενθεροὺς καὶ πενθεράς, ὡς ἀμοιβαίως γεγόμεναι, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μὴ λογαριάζονται ποτέ, οὔτε νὰ ἀπερνῶνται εἰς τὰ προικοσύμφωνα.

ΣΤ'—Ἡ συνήθεια, ὅπου ἦτον πρότερον, εἰς τὸν ἐρχομὸν ἀπὸ ξενιτείας τοῦ γαμβροῦ, διὰ νὰ στέλνῃ ὁ πενθερὸς ἢ ἡ πενθερά του, μποχτζιαλίκι, τράπεζαν καὶ μπακλαβάν, νὰ παύσῃ εἰς τὸ ἐξῆς...

Ζ'—Λόγω προξενιάς, τινὰς ἀπὸ σήμερον καὶ ὕστερα νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ τάξῃ ἢ νὰ δώσῃ ἢ νὰ πάρῃ ὁ προξενητὴς ἢ νὰ ζητήσῃ τόσον ἄσπρα πολλὰ ἢ ὀλίγα, ὅσον καὶ κανένα ἄλλο πρᾶγμα.

Η'—Τὰ μετρητὰ ἄσπρα, τὰ λεγόμενα νάχτι, ὅπου δίδεται ἐκ μέρους τῆς νύμφης πρὸς τὸν γαμβρόν, ἀπαραιτήτως νὰ γράφηται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ προικοσυμφώνου, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα τῆς προικὸς, ἐὰν τυχὸν καὶ δὲν μετρηθοῦν ἐπὶ χειρὸς καὶ τὰ ἄσπρα καὶ συγουρευθῇ ὁ γαμβρὸς εἴτε μὲ ἐγγύησιν τινός, εἴτε μὲ ὁμολογίαν. Καὶ ἀπὸ ὅσα προικοσύμφωνα ἤθελαν ἔχει νάχτι ἄσπρα γραμμένα, νὰ δίδονται εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Νικολάου, χάριν βοηθείας, 3%, κατὰ τὴν ἐπικρατήσαν παλαιὰν συνήθειαν, τὰ ὅποια ἄσπρα, χωρὶς νὰ τὰ λαμβάνῃ ὁ ὑπουργὸς τοῦ μυστηρίου ἐνορίτης ἱερέως, νὰ μὴν ἔχῃ ἄδειαν νὰ στεφανώσῃ τοὺς νεονύμφους, οὔτε τὰ προικοσύμφωνά τους νὰ βεβαιώνονται.

Θ' — "Οσοι τῶν ἐνταῦθα χριστιανῶν . . . ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι ὑπόχρεοι διὰ νὰ γράφουν προικοσύμφωνον . . . καὶ χωρὶς νὰ κάμουν προικοσύμφωνον ἐνώπιον τῶν διορισμένων κληρικῶν, νὰ μὴν τοὺς δίδηται ἄδεια τοῦ στεφανώματος. Τὰ δὲ προικοσύμφωνα ὅλα ἀπαραιτήτως, νὰ εἶναι μεμαρτυρημένα ἀπὸ τὸν διορισμένον παρὰ τοῦ ἀρχιερέως ἐπὶ τούτῳ κληρικῶν ἢ ταβουλλάριον, ἀπὸ τε τὸν κατὰ καιροὺς ἐπίτροπον τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔπειτα ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους λοιπούς, τὰ ὅποια εἰς τὸ ἐξῆς θέλουν καταστρώνονται εἰς ξεχωριστὸν κώδικα, διὰ πολλὰ ἐνδεχόμενα.

Ι' — "Οσοι κάτοικοι ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ ἤθελαν κάμει διαθήκην, εἴτε ἐδῶ εὐρισκόμενοι, εἴτε ἄλλοι, νὰ ἔχουν ἀπαραιτήτως διὰ νὰ ἀφιερῶσιν πρῶτον εἰς τὸν κατὰ καιροὺς ἀρχιερέα τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης (ἐκτὸς τῶν συνήθων, ὅπου δικαιούται, λαβεῖν καὶ ἄνευ διαθήκης, κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ τεθνεῶτος) εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην τοῦ ἁγίου Νικολάου, εἰς τοὺς ἱερεῖς, εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὴν κοινὴν ἐλεημοσύνην, μὲ τὴν θέλησίν τους, τὴν ἀρμόζουσαν ἐλεημοσύνην, κατὰ τὴν κατάστασίν τους, καὶ οὕτω ὕστερα νὰ διορίζουν εἰς ἄλλα μοναστήρια ἄλλας ἐλεημοσύνας καὶ λεγάτα εἰς νομίμους συγγενεῖς τους καὶ φίλους, ὅπου προαιροῦνται. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἀφιερῶνουν εἰς τὰ ρηθέντα μέρη, νὰ λαμβάνηται μετὰ ταῦτα τὸ εὐλογοφανὲς ψυχομερίδιον πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τοῦ θανόντος. Καὶ ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους, ὅπου ἤμπορουν νὰ γράφουν ἰδιοχείρως διαθήκην τους μὲ τὰ νόμιμα περιστατικά, αἱ ἄλλαι διαθήκαι, ὅπου ἤθελαν γίνεαι εἰς τὸ ἐξῆς, εἴτε ἀνδρῶν, εἴτε γυναικῶν, εἴτε ἰερέων γράμματα, εἴτε ἀγράμματοι εἶναι, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ γίνωνται καὶ νὰ γράφονται ἀπὸ ἄλλους, εἰ μὴ ἀπὸ τοὺς διορισμένους παρὰ τοῦ ἀρχιερέως κληρικούς, τοῦ κατὰ καιροὺς, δηλονότι, ἐπιτρόπου του, τοῦ ἐπιτρόπου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν, ὅπου ἤθελον διορισθῇ, εἰ δὲ καὶ γίνεαι ἄλλοτρόπως, νὰ μένῃ ἀβέβαιος καὶ ἀπαράδεκτος. Μυστικαὶ δὲ διαθήκαι ἀγραμμάτων ἀνθρώπων καὶ σημειώματα πρόχειρα, νὰ μὴ γίνωνται τὸ καθόλου, χωρὶς νὰ εἶναι παρὼν οἱ ἀνωτέρω διορισμένοι παρὰ τοῦ ἀρχιερέως. Εἰ δὲ καὶ τύχει νὰ γένουν, νὰ μένουν ἄκυρα καὶ νὰ παιδεύηται, ὅποιος ἤθελε φανῇ διὰ νὰ πράξῃ ἐν τοιοῦτον.

ΙΑ' — . . . καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῆς τοιαύτης ματαίας καὶ ἐπιβλαβοῦς συνηθείας, διορίζομεν, ὅτι . . . εἰς τοὺς γάμους, εἰς ἀρραβῶνας καὶ εἰς ἄλλους χαιρετισμοὺς τῶν χριστιανῶν καὶ ἄλλων ἐορτῶν (ἐκτὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγίου Πάσχα) ὁ καὶβὲς καὶ τὸ γλυκὸν νὰ λείψῃ τελείως . . .

ΙΒ' — . . . ὅστις ἤθελε τολμήσῃ διὰ νὰ παρᾶβῃ καὶ νὰ ἀθετήσῃ κανένα κεφάλαιον . . . καὶ φωραθῇ . . . παραβάτης τῶν νομίμων τούτων ὅρων, νὰ παιδεύηται κατὰ τὸν εὐλογοφανῆ τρόπον ἐκκλησιαστικῶς καὶ νὰ δίδῃ, καὶ λόγῳ ποιότητος καὶ παιδείας, γρόσια πενήντα εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ εἰς τὸ Κοινὸν τῆς πολιτείας ταύτης, καὶ ἄνευ τῆς παιδείας ταύτης, κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὸν διαφεντεύσῃ τινάς, εἴτε συγγενὴς του, εἴτε φίλος του, ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ εἰς αἴσθησιν καὶ σωφροτισθῇ διὰ τῆς εἰρημένης παιδείας.

. . . Ἀποφαινόμεθα . . . ἵνα ὁ παρὼν οὗτος τοπικὸς νόμος καὶ τὰ ἐνταῦθα ὁροθετηθέντα . . . βουλόμεθα ἔχειν ἀείποτε εἰς τὸ ἐξῆς τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ κριτηρίῳ. Ὅστις δὲ τῶν ἐνταῦθα χριστιανῶν φανῇ καταφρονῶν . . . εἰ μὲν ἱερωμένος ἐστίν, ἀργὸς εἶη τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ καὶ πάσης ἱεροπραξίας, εἰ δὲ λαϊκός, ἀφορισμένος εἶη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυστος . . .».

